

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**О Н О В Л Е Н Н Я З М І С Т У , Ф О Р М Т А
М Е Т О Д І В Н А В Ч А Н Н Я І В И Х О В А Н Н Я
В З А К Л А Д А Х О С В І Т И**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 33

Заснований в 1996 році

Рівне – 2005

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 33. — Рівне: РДГУ, 2005. — 138 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем педагогіки, дидактики, історії педагогіки, теорії і методики трудової підготовки, профорієнтації, виховання дітей та учнівської молоді в закладах освіти.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, практичних працівників освіти, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Хом'як Іван Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний секретар) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Левківський Михайло Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Житомирський державний педагогічний університет ім. Івана Франка);

Лисенко Неля Василівна – доктор педагогічних наук, професор (Прикарпатський державний педагогічний університет ім. В. Стефаника);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафійк Іван Васильович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Мітюров Борис Никифорович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павлютенков Євген Михайлович – доктор педагогічних наук, професор (Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти);

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пасічник Ігор Демидович – доктор психологічних наук, професор (Національний університет “Острозька Академія”);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Савчин Мирослав Васильович – доктор психологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. Івана Франка);

Терещук Григорій Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №5 від 30.12.2005 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додаток до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 08 — 4.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2005

Таким чином, необхідність якісних змін у вимогах до професійної підготовки студентів викликає потребу суттєво переглянути позицію щодо ролі курсу креслення в системі вищої спеціальної освіти. Настав час вести мову про мету навчання креслення не тільки як про формування певного обсягу графічних умінь, а дивитись на це більш глибоко і широко. Курс креслення з основами комп'ютерної графіки повинен стати важливою складовою формування просторового мислення майбутнього спеціаліста, розвитку його інтелекту.

Висновки: за умови особливої організації опанування комп'ютерної графіки може стати ефективним засобом формування просторового мислення студентів. До цих умов нами віднесено:

- а) врахування вікових особливостей студентів;
- б) можливість візуально демонструвати на екрані монітора послідовні етапи розв'язання графічних і позиційних задач специфічними методами моделювання;
- в) можливість студентам самостійно поетапно відпрацьовувати навчальний матеріал в позааудиторний час;
- г) використання наочних зображень здійснюється паралельно з виконанням креслень в системі прямокутних проекцій;
- д) усвідомлення студентами їхньої розумової діяльності у процесі опанування графічної грамоти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шаповал З.М. Развитие просторового мислення учнів технічного класу школи-гімназії (методичний аспект): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00. 02. – К., 1994. – 205с.
2. Юсупова М.Ф. Застосування нових інформаційних технологій в графічній підготовці студентів вищих навчальних закладів.: Автореф. дисер. ... канд. пед. наук. – Київ, 2002.
3. Юсупова М.Ф., Сидоренко В.К. Передумови використання комп'ютера в процесі навчання графічним дисциплінам. // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 16 – Рівне: РДГУ, 2001. – С. 128-135.
4. Якиманская И.С. Развитие пространственного мышления школьников. – М.: Педагогика, 1980. – 240 с.

Резюме. Современный уровень информационных технологий открыл перед обществом новые горизонты на поле просвещенческой деятельности высшей школы, и при этом поставил и новые задачи. Решения одной из них – автор детально рассматривает в данной статье.

Ключевые слова: информационные технологии; начертательная геометрия, инженерная и компьютерная графика; графическая подготовка; графическая деятельность; профессиональная подготовка; пространственное мышление.

The summary. The modern level of information technologies has opened before a society new horizons on a field activity of the higher school, and thus has put also new problems(tasks). - the author in details considers(examines) decisions of one of them in given clause(article).

Key words: information technologies; descriptive geometry, engineering and computer the diagram; graphic preparation; graphic activity; vocational training; spatial thinking.

Одержано редакцією 14.11.2005.

УДК: 371.014

А.І. ВОЙТКО

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ В ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Резюме: В статті обґрунтовані форми і методи підготовки студентів педвузів до проведення профорієнтаційної роботи під час педагогічної практики.

Ключові слова: професійна орієнтація, професійна проба, педагогічна практика.

Мета даної статті – розкрити різноманіття форм і методів підготовки студентів до профорієнтаційної роботи з учнями в процесі педагогічної практики, показати важливе значення спецкурсу “Методика вивчення основ вибору професії”, науково - дослідних завдань, практичних занять, на яких студентів навчають організації і методиці проведення діагностичних досліджень та професійних проб, співробітництва школи з виробничими колективами і батьками.

Однією з форм підготовки майбутніх учителів трудового навчання до професійної орієнтації учнів загальноосвітніх шкіл є спецкурс “Методика вивчення основ вибору професії”.

Призначення курсу полягає в тому, щоб допомогти студентам підготуватися до профорієнтаційної роботи з учнями на практиці, дати точні орієнтири в цій сфері педагогічної діяльності, проаналізувати найбільш ефективні методи і форми профорієнтації, розкрити шляхи залучення студентів – практикантів у систему педагогічної роботи школи. Від студентів вимагається не тільки сприймати спеціальну навчальну інформацію, але і самостійно її здобувати, працюючи над навчально-дослідницькими завданнями.

Знання, які повинні одержати студенти про профорієнтаційну роботу в школі, визначені в навчальному плані спецкурсу, кожне заняття якого покликане розширити уяву майбутніх учителів про зміст їхньої

педагогічної діяльності. У ході самостійної роботи студенти отримують знання про масові професії, професії дефіцитні у нашій області, осягають основи професіографії, вивчають, аналізують і складають інформаційні професіограми професій. Також самостійно студенти вивчають питання професійного становлення підлітків і молоді в родині, зв'язки батьків і школи в професійному самовизначенні дітей.

Приймаючи участь у спецкурсі, студенти формують в себе такі педагогічні уміння:

- Планувати роботу з профорієнтації у відповідності з віком учнів;
- Скласти інформаційні професіограми професій;
- Накопичувати інформацію з проблеми профорієнтації і розробляти програми професійних проб для учнів 8-9 класів;
- Об'єктивно оцінювати здібності і можливості учнів і розкривати їх перед батьками.

Робота над науково-дослідними завданнями – це друга форма підготовки студентів до профорієнтаційної роботи. Великий інтерес представляє захист завдання про зв'язок наукової системи профорієнтації з дослідженнями інженерної психології й ергономіки, що вивчають трудові процеси, виробничі умови, які сприяють підвищенню продуктивності праці, зберігають сили і здоров'я людини. Актуальною є розробка студентами науково-дослідницького завдання на тему "Обґрунтування змісту і методики проведення професійних проб у 8-9 класах", що включає:

1. Підвищення ступеня інформаційної готовності учнів 8-9 класів до вибору професії.
2. Підбір змісту професійних проб як засобу підготовки до вибору професії.
3. Організація і розробка методики професійних проб учнів 8-9 класів.
4. Експериментальна перевірка розробленої методики проведення професійних проб.
5. Вивчення класифікацій професій, галузей виробництва, навчальних закладів, де можуть продовжити професійну діяльність випускники шкіл, рекомендація спеціальностей, які користуються попитом на ринку праці в регіоні.

Усвідомлення всіма студентами, майбутніми учителями, цих важливих задач профорієнтації школярів допоможе їм планувати і організовувати педагогічну роботу цілеспрямовано і грамотно в ході вчительської діяльності.

Коло питань, включених в науково-дослідні завдання студентів, що слухають спецкурс з основ вибору професії, досить широке, воно визначається програмою занять і вимогами сучасного розвитку нашого суспільства. Оригінальною формою підготовки студентів до профорієнтаційної роботи з учнями є ділові ігри. Суть ділової гри в тому, що студенти опиняються в ситуації, аналогічній шкільним умовам. Одні студенти уособлюють школярів, певні їх групи, інші входять у роль учителя, класного керівника і т.п.. Розглянемо конкретний приклад.

На практичному занятті, присвяченому функціям і профорієнтаційній діяльності учителя, мова йшла про організацію і проведення позакласних заходів. У педагогічній літературі досить часто згадується стаття на тему "Захист професій". Пропонуємо його опис. Викладач запропонував студентам розробити модель цього заходу. Робота носила колективний, творчий характер. Насамперед потрібно було визначити мету заходу (навчальну, виховну, розвиваючу, профорієнтаційну), що була сформульована в такий спосіб: розширити знання учнів про світ професій, сприяти інформаційній готовності до професійного самовизначення школярів, прищеплювати любов до будь-якої найпростішої праці, ознайомити з умовами і вимогами професій до людини. Потім продумали організацію позакласного заходу, вирішили, що для "захисту" досить буде вибрати 3 професії і відповідно розділитися на три команди. Кожна група підбирає матеріали про професію, що захищається, актуалізує всі свої знання, увесь свій життєвий досвід, щоб інформаційна професіограма вийшла повною і яскравою. В якості основних характеристик професій виступали: історія розвитку професії, область прикладання сил, результати праці, умови праці, основні трудові операції, перспективи професійного і соціального росту, зарплата, шляхи отримання спеціальної освіти, професійно важливі якості особистості, протипоказання до вибору професії. Структура інформаційної професіограми має такі складові: I. соціально-економічна характеристика, II. Виробнича характеристика, III. Санітарно-гігієнічні умови праці, IV. вимоги професії до індивідуально-психологічних особливостей фахівця. V. Відомості про підготовку кадрів [5].

В конкурсі "Чия професіограма повніша і точніша?" були і помилки, викликані не досить глибокими знаннями навіть широко відомих професій (це побудило студентів до більш серйозного і глибокого відношення до освоєння професіографії).

Уособлюючи роль учнів – учасників захисту професії, студенти змогли реально пережити труднощі в підготовці до проведення цього заходу. Вони серйозно задумались над його організацією і методикою проведення. Обговоривши що вийшло, а що не вийшло в діловій грі, студенти висловили ряд цінних пропозицій до змісту і форм заходу. Так, наприклад, була пропозиція, щоб на таких заходах були представники професій, які захищаються, які б могли висловити свою думку про те, наскільки об'єктивно було представлено їх справу, їхню працю, наприклад, батьки учнів даної школи. В якості захищаних повинні бути перш за все професії, які користуються попитом на ринку праці міста, району, області.

Ядром спецкурсу з основ вибору професії виступає здійснення підготовки студентів до організації і проведення професійної активізації учнів, як визначеного структурного компонента всієї системи профорієнтації, а саме розвиток інтересів, нахилів. Здібностей учнів у різних видах професійної діяльності (реальних чи змодельованих), що передбачає включення їх в активну "пробу сил", або так звані професійні проби, в процесі

яких вони отримують реальний досвід початкової праці в обраній сфері діяльності.[1]. професійна проба – це професійне випробування, в процесі якого людина отримує досвід тієї роботи, яку вона вибрала і намагається визначити, чи відповідає зміст і характер цієї праці її інтересам, нахилам і здібностям[4], і, як відмічає С. Фукуяма, якщо навіть людина знає свої можливості, має уявлення про професію і зробила свій вибір, вона не може прийняти рішення, чи подобається їй дана професія і чи може вона виконувати її вимоги, перш ніж реально не випробує себе в ній [3]. Це і буде професійна проба.

В основу професійних проб покладена розроблена Є.О. Клімовим класифікація професій за предметом, метою, і знаряддям праці[4]. Зміст професійних проб реалізується за принципом диференціації навчання і індивідуального підходу до учнів і містить в собі практичну і профорієнтаційну спрямованість.

Студенти на практичних заняттях вивчають теоретичні засади розробки змісту професійних проб і разом, з викладачем складають програму професійної проби професії, яка має таку структуру: пояснювальна записка, тематичний план, вимоги до знань і вмінь учнів, зміст програми, література, наочність. В процесі роботи ми опирались на положення, запропоновані С.М. Чистяковою [2] про те, що професійна проба:

1. Включає комплекс теоретичних і практичних знань, які моделюють основні характеристики предмета, мети, умов і знарядь праці, ситуацій прояву професійно важливих якостей. Це дозволяє учням в процесі підготовки та проходження проби приміряти їх до себе, оцінити особистісні можливості освоєння професії.

2. Проба має два етапи: підготовчий, в якому умовно виділяють діагностичну та навчальну частини і практичний, що включає завдання трьох рівнів складності по технічному, ситуативному і функціональному напрямках

Для фіксації результатів профорієнтаційної роботи на практичних заняттях розроблено щоденник вибору професії, якого студенти – практиканти роздають учням закріпленого класу. Щоденник має такий зміст: загальні відомості про учня; медична сторінка; результати анкетування, тестів; індивідуальний план професійного самовиховання; засоби вирішення завдань класу; результати виконання професійних проб; висновок профконсультанта; професійний клас; рекомендації до вибору професії; тип навчального закладу; місце роботи.

Таким чином на педагогічну практику студенти йдуть з комплектом навчально-профорієнтаційного забезпечення, яке включає в себе професіографію, діагностику, професійні проби і щоденник вибору професії.

Сформовані у студентів практичні і методичні вміння на заняттях спецкурсу з основ вибору професії дозволяють ефективніше проводити профорієнтаційну роботу з учнями в процесі педагогічної практики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зінченко В.П., Павлютенков Є.М., Тименко М.П., Янцур М.С. Концепція профорієнтації учнівської молоді/ Психолого- педагогічні новини: Інформаційний бюлетень АПН України. – 1994. – №3. – С.5-7.
2. Комплект учебно-методической документации для проведения профессиональных проб. / Под. ред. С.Н.Чистяковой. – Кемерово, 1995. – 143с.
3. Фукуяма С. Теоретические основы профессиональной ориентации. – М.: МГУ, 1989. – 245 с.
4. Янцур М.С. Войтко А.І. Професійна активізація молоді на основі професійних проб. – Рівне: МПУ ДЦЗ, МОУ РДПІ, 1996 – 55 с.
5. Янцур М.С. Основи професіографії. – К.: МПУ ДЦЗ, МОУ РДПІ, 1996. – 223с.

Резюме. В статье обосновано формы и методы подготовки студентов педвузов к проведению профориентационной работы во время педагогической практики.

Ключевые слова: профессиональная ориентация, профессиональная проба, педагогическая практика.

The summary. The article deals with the form and methods of future teachers training in holding professional reference during pedagogical practice.

Key words: professional reference, professional attempt, pedagogical practice.

Одержано редакцією 22.11.2005.

УДК 53.07: 159.923.2

Н.А. БОРДЮК, М.А. БОРДЮК

ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ „ПЕДАГОГІКА І МЕТОДИКА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ. ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ” В УМОВАХ НОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Резюме. Аналізуються психологічні та педагогічні аспекти вивчення як єдиної дисципліни фундаментальної науки студентами спеціальності „Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання”. Розглянуті можливості запровадження в навчальний процес інтегрованого курсу фундаментальних дисциплін та математики.

Ключові слова: інформаційний етап, ієрархія підсистем, синергетичний підхід, процеси диференціації та інтеграції.

З М І С Т

<i>Постоловський Р.М.</i> До двадцятиріччя кафедри професійної педагогіки і трудової підготовки.....	3
<i>Янцур М.С.</i> Перспективи реформування трудової підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів	4
<i>Кирильчук Ю.В.</i> Проблеми підготовки вчителя освітньої галузі „Технологія”	10
<i>Мегем Є.І.</i> Визначення компонентів системи методичної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання з проектно-технологічної діяльності	13
<i>Разумна Г.І.</i> Навчальний предмет як засіб естетичного виховання майбутніх вчителів трудового навчання	17
<i>Тюска В.Б.</i> Проблема творчості майбутнього педагога у сучасних психолого-педагогічних дослідженнях	20
<i>Шутяк В.Г.</i> Особистісно-орієнтований підхід у трудовому навчанні молодших школярів	23
<i>Літковець О.Д.</i> Психолого-педагогічні умови формування графічних вмінь в учнів початкових класів	29
<i>Кашуба О. М.</i> Організація навчально-виховної діяльності на основі сприйняття й передачі інформації у початкових школах Німеччини.....	34
<i>Хоронжевський О.М., Янцур М.С.</i> Сформованість знань з культури праці та гігієнічної культури в учнів основної школи.....	38
<i>Войтко А.І.</i> Професійні проби як засіб підготовки учнів 8 – 9 класів до вибору професії.....	43
<i>Саух О.М.</i> Особистісні умови професійного самовизначення.....	45
<i>Ковальська Н.М.</i> До проблеми формування готовності старшокласників до свідомого вибору професії в сфері менеджменту	51
<i>Янцур М.С., Єзерська Н.Р.</i> Професійна спрямованість учнів 9-х класів північно-західного регіону України.....	54
<i>Парховнюк Г. О., Сингаївський Д.В.</i> Формування готовності до професійної діяльності старшокласників з використанням дидактичного комп’ютерного середовища.....	60
<i>Шкворець О.В.</i> Особливості використання образно-асоціативного підходу у проектуванні одягу.....	62
<i>Янцур М.С., Симонович Н.В.</i> Індивідуалізація процесу навчання учнів 8-9 класів конструюванню швейних виробів на основі диференційованих завдань	65
<i>Фешук Ю.В.</i> Шляхи розвитку просторового мислення студентів за допомогою комп’ютерної графіки	69
<i>Войтко А.І.</i> Підготовка студентів до профорієнтаційної роботи з учнями в процесі педагогічної практики.....	71
<i>Бордюк Н.А., Бордюк М.А.</i> Педагогічні особливості вивчення фундаментальних дисциплін студентами спеціальності „Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання” в умовах нового освітнього простору	73
<i>Дем’яненко Т.П.</i> Шляхи вдосконалення змісту підготовки учнівської молоді до підприємницької діяльності в процесі трудового навчання.....	77
<i>Пшеничний В.В.</i> Методика навчання студентів розробці конструкторської документації за монопроекцією	80
<i>Федчишин Н.О.</i> Виховуюче навчання в контексті педагогічної теорії І.Ф. Гербарта	81
<i>Васильченко Г.Ю.</i> Проблеми активізації пізнавальної діяльності студентів у вищих педагогічних навчальних закладах	84
<i>Носова І.О.</i> Деякі аспекти професійної адаптації майбутніх вчителів трудового навчання.....	88
<i>Парасюк І.А.</i> Проблеми національно-громадянського виховання студентів	91
<i>Петрук Є.О.</i> Педагогічні коледжі технічного спрямування та стан графічної підготовки в них	95
<i>Козяр М.М.</i> Шляхи вдосконалення графічної освіти студентів в умовах застосування інформаційних технологій	98
<i>Мазурок В.Г.</i> Педагогічні умови формування в студентів системи понять еколого-економічного змісту	103
<i>Набочук Ю.К., Павлова Н.С.</i> Управління розумовою діяльністю школярів на уроках інформатики	112
<i>Білинська В.Л.</i> Роль шкільного садівництва і городництва в навчально-виховному процесі початку ХХ століття	116
<i>Димченко С.С.</i> Педагогічні ідеї та досвід М.І. Різоля в контексті розвитку українського баянного мистецтва	120
<i>Герасименко О.А.</i> Освітні заклади на Волині XVI – XVIII століть	125
<i>Маццишина З.А.</i> Виховні аспекти декоративно-прикладного мистецтва в педагогічній думці України початку ХХ століття.....	128
<i>Малафійк І.В.</i> Дидактичний принцип системності.	132
<i>Відомості про авторів</i>	136

Наукове видання

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 33

Заснований у 1996 р.

Відповідальний за підготовку збірника до видання Янцур М.С.
Технічний редактор Кравчук В.Ю.
Комп'ютерна верстка Лазарчук В.В., Зброжек Д.Г.

Здано до набору 12.11.2005 р. Підписано до друку 30.12.2005 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 21,18. Обл. вид. арк. 21,49. Замовлення № 13/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет, кафедра професійної педагогіки і трудової підготовки (к. 98,
тел. 22-11-18)

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

О – 59 **ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ: ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ.** Наукові записки Рівненського державного
гуманітарного університету. Випуск 33. — Рівне: РДГУ, 2005. — 138 с.

ISBN 966 — 7281 — 08 — 4.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем педагогіки, дидактики, історії педагогіки, теорії і методики трудової підготовки, профорієнтації, виховання дітей та учнівської молоді в закладах освіти.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, практичних працівників освіти, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.20